

Velik narodnjak in duhovnik

Ehrlichov simpozij v Rimu

V nizu znanstvenih posvetov, ki jih vsako leto prireja Slovenska teološka akademija v Rimu in jih pripravlja Inštitut za zgodovino Cerkve v Ljubljani, je bil na vrsti prof. dr. Lambert Ehrlich. Simpozij, že 19. po vrsti, je bil od 3. do 6. septembra v prostorih Slovenskega zavoda v Rimu.

Ehrlichova življenjska pot

Lambert Ehrlich se je rodil 18. septembra 1878 v Žabnicah v Kanalski dolini in je bil umorjen 26. maja 1942 na Streliški ulici v Ljubljani. Njegov oče Ivan je bil, posestnik, gostilničar in lesni trgovec, mati pa Magdalena Mikoš. Osnovno šolo je obiskoval v Žabnicah, gimnazijo v Celovcu, bogoslovje v Innsbrucku in Rimu. V duhovnika je bil posvečen 20. julija 1903. Istega leta je bil v Innsbrucku promoviran za doktorja teologije. Služboval je kot kaplan v Beljaku, stolni kaplan v Celovcu, škofov tajnik, profesor v celovškem bogoslovju. Kot izvedenec za razmere na Koroškem je bil leta 1919 imenovan v jugoslovansko delegacijo na mirovni konferenci v Parizu. Tam je objavil obsežno poročilo La Carinthie. Nato je v Parizu in Oxfordu nadaljeval etnološke in verstveno primerjalne študije, zlasti v zvezi s prvotnimi kulturami. O tem je v angleščini napisal knjigo Izvor avstralskih verovanj. Isti predmet je obravnaval tudi v angleščini pisani razpravi Rodbinsko vpeljevanje in tajne družbe v Avstraliji. Leta 1922 je postal redni profesor primerjalnega veroslovja na Teološki fakulteti v Ljubljani, kar je ostal do umora.

Lambert Ehrlich je deloval v raznih organizacijah. Več let je bil odbornik celovške Družbe sv. Mohorja. Bil je vodilni duh katoliškega prosvetnega dela med koroškim ljudstvom. Leta 1904 je dal pobudo za ustanavljanje delavskih in izobraževalnih društev. Sam je leta 1905 ustanovil Slovensko delavsko društvo v Podljubelju. Ustanovil je tudi duhovniško društvo Sodalitas presv. Srca Jezusovega in pozneje razne organizacije za podpiranje misijonov. Leta 1913 je v Celovcu izdal knjižico Aus dem Wilajet Kärnten, kjer prikazuje, kako se slovenski narod bori za naravno pravo svojega obstoja. Leta 1931 je izšel njegov višarski molitvenik Na sveti poti (nepodpisan). Predvsem se je zanimal za dijaštvo. Bil je cerkveni predstavnik pri Slovenski dijaški zvezi, Akademski zvezi, akademskem klubu Straža in Marijini kongregaciji za študente. Večkrat je predaval na dijaških tečajih na Svetih Višarjah.

Delo simpozija

Kar dvajset predavateljev je skušalo osvetliti posamezne vidike tega bogatega življenja. Predavanja so bila razdeljena na štiri sklope: koroška leta, profesor na Teološki fakulteti, sodelovanje s stražarji in njegova usmrtnost.

Trije koroški zgodovinarji so osvetlili prvi, koroški del njegove življenjske poti: Avguštin Malle je razpredel Ehrlichov rod (Lambert je imel brata prelata Martina) in njegova študijska leta, Teodor Domej je razčlenil list Bratoljub, glasilo celovških bogoslovcev, Walter Lukan pa odnos Ehrlicha do Slovenske krščansko-socialne zveze na Koroškem. Njegovo vlogo na pariški mirovni konferenci je osvetlil Jure Perovšek, pri čemer ga je dopolnila Marija Vrečar, sicer s Koroškega, z novimi listinami iz Ehrlichovega arhiva.

Tudi po Ehrlichovem umoru s strani komunistične partije so stražarji nadaljevali s svojim delovanjem med drugo svetovno vojno (Boris Mlakar). Iz drugega zornega kota je Vida Deželak-Barič prikazala, kako je Osvobodila fronta gledala na Ehrlicha in stražarje. Z detektivsko natančnostjo in vsemi podrobnosti je Tamara Griesser-Pečar raziskala Ehrlichov umor. Stane Granda je poiskal, kako je gledalo na Ehrlicha slovensko povojno zgodovinopisje, za sklep pa je France Oražem prikazal Ehrlichovo duhovno podobo, pri čemer je poudaril njegove večje in manjše vrline.

Obsimpozijaska dogodka

V sredo, 5. septembra, so se predavatelji udeležili splošne avdienco, pri kateri je papež Janez Pavel II. v slovenščini dejal: »Pozdravljam

Udeleženci simpozija o Lambertu Ehrlichu v Rimu pri »svetoletnem obelisku« Foto: Andrej Saje

Metod Benedik je pojasnil njegovo profesorsko delo na Teološki fakulteti (bil je tudi trikrat dekan), pri vsem svojem delu pa ni pozabil na karitativno dejavnost, na kar je opozoril Jože Štupnikar. Njegove znanstvene razprave lahko razdelimo v pet enot: ekleziološki (Ciril Sorč), filozofski (Janez Juhant), družbeni (Ervin Dolenc), misiološki (Ivanka Tadina) in veroslovski spisi (Bogdan Dolenc). Iz teh predavanj je zasijala izredno inteligentna osebnost. Na vsakem področju, kamor se je podal, je napisal vsaj nekaj temeljnih znanstvenih razprav, predvsem do leta 1930, ko se je začel ukvarjati s študentsko pastoralo.

Ehrlich je bil duhovni vodja stražarjev (Ana Vidovič-Miklavčič), ki so bili ena izmed katoliških skupin na ljubljanski univerzi (takrat so se študenti imenovali akademiki). Zato je zanimiv odnos stražarjev do drugih organizacij (Andrej Vovko), kakor tudi odnos mladcev do stražarjev, kar je razložil tedanji mladec, danes 80-letnik Martin Kraner. Poglavje zase je Ehrlichova zasnova slovenske države, ki jo je predstavil Bojan Godeša.

udeležence znanstvenega simpozija, ki ga organizira Slovenska teološka akademija o apostolskem duhovniku Lambertu Ehrlichu, vzgojitelju univerzitetnih akademikov, zavednem narodnjaku, misijonskem gorečniku in žrtvi komunizma. Vsem podeljujem svoj apostolski blagoslov!»

Isti dan zvečer je bil na razširjenem delu vrta Slovenika odkrit petmetrski »tisočetni obelisk«, kot spomin na slovensko navzočnost v Rimu. Na štiristraničnem podstavku se dviga tristranični obelisk: na prvi so mejniške letnice slovenske zgodovine (te predstavljajo slovenski narod), na drugi kratice slovenskih svetniških kandidatov od AMS, FB in JG naprej (ti predstavljajo slovensko krščanstvo), na tretji strani pa kratice slovenskih pesnikov in pisateljev od FP, SG, IC naprej (ki predstavljajo slovensko kulturo).

Zbornik Ehrlichov simpozij v Rimu bo predvidoma izšel do 26. maja prihodnje leto, ko bodo v prostorih Teološke fakultete v Ljubljani odkrili spominsko ploščo ob 60. obletnici smrti prof. dr. Lamberta Ehrlicha.

EDO ŠKULJ